

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ بیان
۱۳۳۲

پدنجی سنه
نومبر ۳۷

مجموعہ سی

بسم الله الرحمن الرحيم

دوحه المحامد في ترجمة الوالد (۱)

حمداً على خالق الوالد والولد وهو فرد الذي لم يلد ولم يولد و صلوة
لنبيه ابى القاسم محمد ابن عبده المدعو في السماء احد وعلى آله واولاده
الذين جاؤا حياً و نسياً اباعن جد. اما بعد مولد اطفال حروف كچه جي
زاده لكه معروف محمد عزت هنوز سنه ساله ده ايكن يتيم و پدر شفقت
پروری ماصدق «وهی رمیم» اولوب. مفرد

احسنت اول فقير تجمل بدوشه کیم
يانه جهان اينجده - صيرى بولنيه

مألى صفت كاشفة مير انخواران و خانة و پرايه من دارا بولدردادن پريشان
اولدقدمه ايراث حزن وماتم ايدم جك آه وافناندن بشقه مورثمزدن نسه
قاليوب كليپاره كچه جي زاده نك بازار امتيازه چيجه جق قماش اولديني
دلانان سوق افاضل اجباريله معلوم و. مفرد

ابا ايله فخر ايله من صنف محاديم
معناسى بيلتيدى فلان ابن فلانك

مفهومندن دخى مجزوم اولوب . مصراع

ای سى وهنز ترده برك ايش باشه دوشدى

(۱) كچه جي زاده عزت متلاتك پدرى صالح افنديك ترجمه حاليدير.

دیہرک مشعلہٴ عقل و سدادی بدرقہٴ راہ استعداد ایدوب فضلائی دوران
 و سخنوران زمان مجلسنہ ملازمت ایله تحصیل دستاویہ علم و ہنرہ مداومت اولنہرق
 . بیت

سعادت زہر کوشہٴ یاقم
 زہر خرمی توشہٴ یاقم

مدلولنجه نیجہکان معارفدن اخذ جواہر کلمات و نیجہ صدف دریای
 عوارفدن تشحین فلکۃ معلومات اولنوب یارری توفیق ربانی و دستگیری
 عنایت صمدانی ایله فائق اقران اولدوقده یارانندنہ کیر و قالمدق . رهنورد
 وادی تمدح اولوق بر قاچ مرحلہ خامہٴ شبدیزی جامہ یہ ارخای عنان
 ممکندی . لکن میدان لاف و کذافہ آت سورمه رستان عرفانہ دوشمز .
 بعض ابنای زمانک تحدیث نعمتدن دیہرک ترتیب مقدمات مالایضیلری
 تمدح دکل بلکہ تعظمدہ تیجہ ویرر . الحاصل معجستان معرفت و دانندہ
 طلب آب و نان ایده جک قدر لغت و بادیہٴ علوم عربیہدہ خبزوما دیہجک
 مقداری فضیلت تدارکی نمرہٴ دعای پدر پسر پرور اولمغین بر مقتضای
 لازمہ غیرت ایضای حقوق ابوت شیمہٴ حسنہٴ بنوت اولدینی ہر تقدیر
 جایکیر ضمیرم ایسده . مفرد

بی شو مرتبہ صویدی زمانہ کیم عزت
 المدہ مال اولهرق خامہٴ هنر قالی

مؤداسی تقد کیمہٴ افلاسمہ گواہ اولمغین درون شہرستان خولیاہدہ جوامع
 دلشنکان بادیہٴ خیالہٴ ینابع انشاسدن غیری خیرات و حسنات احدائنه
 قدرتم اولدینی بی اشتباہ اولوب لکن قصبہٴ امیدہ کتوردیکم صولردن
 اوازہٴ العطش آتش افزای لجہٴ سراب اولوب دشت پہنار افکارہٴ قوردینم
 کوپر یلردن پشہٴ پتاب کوچلہ پر تاب ایتمکلہ جملہٴ بنی مانند خیال خواب
 آیین بنای اندیشہٴ موجب اضطراب اولمغین ابنیہٴ خیریہٴ تفکر تمل
 طوتمنیجہٴ راغب پاشا مرحومک . مفرد

اگر مقصود اثره مصرع بر جسته کافیدر
عجب حیرتدهیم بن سد اسکندر خصوصده

بیوردقلری تسلیت تمثیت فرمای اساس « دوچه المحامد فی ترجمه الوالد »
اولوب یواسمله مسی برساله مختصره انشا اولنمی تصمیکرده سنار
کلك سحر آتار اولشدر. باب خطا ماب رساله دن دخول ایدنلردن رجاندم که
قلت مسمار وضعف کراسته تعیرات ایله اوهن من بیت الفکیوت اولان
بیوت کاشانه یه نظر بیوردوب نطع معباری انشاده هر نه مرتبه قصور مزرو نما
ایسه ده عرصه فسیحه انشایه بورساله دن اول اکسر پاره قاقمدیغ معلوم
ظرافت ملزوملری بیوردلقده . مصرع

کعبه یایمق کیدر صفحه ده تعیر خطا

مضمونیه عمل و بعض نسیان و قصورین عهدۀ قلم ناسخه محول بیوره لر.

بیت ادم اودرکه کورمه نقصان دیکری
سهو و خطای اولسه ده باشی برابری

بعدهذا سبب تسیج وجود پدر یعنی جد امجد بهترمک اصلی قبلة العشاق
اولان مدینه قونیه ده برکیچه چیک دستکاه صلبدن منسوج اولوب غالباً
بیک یوز تاریخده سخن تنک عدمدن فک بورایای هجرت و بیت الشرف
وجوده بط قالیچه ولادت ایلوب تمیز تعصب و تصوف اتمکه باشلادقده
دائماً پدری مسلک علم و فضیله ترغیب و راه واصلان اولان طریقت
علیه دن ترهیب ایدرک قال و قیل علم ظاهره راغب و وصایای پدری اوزره
جانب باطندن راعب اولوب سن و سالی هنوز واصل درجه عشرين
اوله دن قاضی زاده مقامه قائم بلکه وانی افندی یان باشی کلور بر متعصب
ناملایم اولمش ایدی . بر جمع کونی آوازه نای و قدوم درگاه حضرت
مولانادن هجوم ابتدکه کوینده لاحول اوله رق سبحه شمار استغفار
و پدرندن کیزی آستانه علیه فرار ایدوب مند نشین مدارس و خلعت
یحوز لایجوزی لایسن اولوب علوم عقلیه و نقلیه بر مرد کامل بیمائل

اولدقدہ امام شہریار محمود المناقب پیری زادہ صاحب اقدی دائرہ سندہ
تصاحب ایلوب مشہور السنۃ فضلا اولان مخدوملری عثمان ملا اقدی یہ
تعلیم علوم نافعیہ تعیین وکاهیجہ شرف مصاحبترینہ قرین بیورملریلہ
طیلان عمامۃ مفاخرت فلک رسیده قینوب او امام قبلہ عرفانک
صف جماعت بندکانندہ جملہ دن سراقراز ولدی الامتحان خارج رؤسیلہ
نماز اولوب اقدی مشار الیہک جناب حقیقت ماب درویشانہ لری فص
فصوص ولایت ومائل صوفیۃ صاف طینت اولغین مجلس دولنلرندہ اداره
اقداح تصوف اولدقدہ خواجہ تقوی پناہ ترک وطن ایلدیکنہ آہ ایدرک
کاهیجہ مباحثہ دوام وبعضاً سفسطہ واوامہ حمل ایلہ ترک کلام ایدوب
اظهار خشونت ایتدیجکہ مولانای مشار الیہ . بیت

بقیاسان عقل یونانی
نتوان یافت راه ایمانی

سرچشمہ سندن ریزان ماء الحیوة نصیحت ایدوب . شعر . نہایۃ اقدام العقول
عقال . و اکثر سعی العالمین ضلال . مألندہ نیجہ تراکیب کلمات شفا آیات
انضامیلہ اورنجبور سقم تعصبہ شربتلر ایچیرمش ایسہدہ علت قویۃ مادر
زادہ درمان اولدقدن صکرہ اومتلای علل انکار بر قات دہا زبون
نیجۃ اصرار اولوب . شعر

الناس موتی واهل لعلم احیاء
والخلق مرضی وهم فیہم اطباء

دکانچہ غرورندہ خود فروش و . شعر

فاشدد بداک بحیل العلم معتصماً
العلم للمرء مثل الماء للسک

دریاستدن پیمانہ نوش ایکن «اشد الناس عذاباً عالم لایضعہ اللہ بعلمہ» نطق
شریفہ واقف «العلم بلا عمل کالشجر بلا ثمر» معناسہ عارف اولوب

بولدجه تادر مقصودی آرام ایته کیم
کلدن دریای دهره اول دریکتا غرض

قضیه سندنده خبردار اولدقده . مصرع

کلپور مستانه باشی سجده به امانه دن صکره

مضمونی ماصدق قبله کاه ناصیه سی اولمش ایسه ده بر زمان خوف تردید
متعصبان و براز مدت خجلت اقران ایله سر بیجیب حیرت و هیجان اوله رق
اسرار ازمان ایدرکن . بیت

ای بکا سنک ملامتدن ایدر عار دین

نیم اول باشی اورته به قویوب یار دین

زمنه سیله کریبان انکاری چاک و دامن اقراری برابر خاک ایدوب طوق
کردن دوزخیان ظن ایلدیکی خلقه اهل الهی خلخال عنق اطاعت
ویشوای خرقة مطاوعت ایلوب دلالت حضر توفیقله سجاده نشین
ارشاد مرشد خانقاه شیخ مراد علی اقدی حضر تلرینک داخل بزم
نقیس کروپی انیسلری اولوب بروقت سر بکریبان تشکر اولدقدن صکره
اول شمع جهان افروز قطیت و بدرقه رهوردان طریقت جنابلری
دلنوازه سوال خاطر بیوردقلرنده . بیت

محنت زده نیازمنیدی

حیرت زده کناهکاری

جواییله لب تشنه اقداح انابت اولدیغن اشراب ایدوب لکن پرده کتاخی
ماسبق تنق کلچهره عروس مرام اولور ملاحظه سیله سرگذشت انکارین
میان مجله نقل ایلدکده شیخ درویشنواز . مفرد

دله بیگانه لکک غایت عصمتندر

بوپله انکار محبت ده محبتندر

تعمیر و تلیته آغاز ایلوب . مفرد

ای بلبل نالنده طوقوب دامنزدن

کیردک بوله فیض المغه باق کلشنزدن

ہدیہ سیلہ تسلیم کلدستہ انابت بیوردقارندہ اوکلچین ریاض قنون مالک کستان بطون قینوب انک دخی بوی انقاسدن نیجہ دماغ زکام آلود معطر ساز اولوب باخصوص تر حالہ شیخی کبی اهل حال بریر ممتاز کستان خفادہ نہال سرفراز اولشدر. طیب اہ انقاسہم. مولانا ی مزبور سلسلہ بند طریق تدریس اولدیفی ہنگام بہارجوانی حلول و فصل شتاسی سن اربعینہ دخول ایلدیکی زمان اولوب پیری زادہ مرحومک اعانہ سیلہ داود پاشا امامی اقدینک کریمہ سنی مشار انکشت کفاف وزبور آغوش زفاف ایلوب بیک یوز اللہی تاریخندہ پدر سعد اخترم مطلع الانوار صلیدن پرتوانداز فلک شہود و اشعہ پاش سپہر وجود اولوب عمرندہ کوردیکی راحت انجق زمان طفولیت اولغین بش یاشنہ قدر مہد استراحتدن قدم رنجیدہ و ہسترو بالین کھوارہ بی برجیدہ اتمیوب دایہ شفقت وایہ سی. مفرد

ای ماہ او یو بواز زماندر

چرخک سا کہ مقصدی یاندر

ترانہ سیلہ دعوت نوم ایتمکدہ ایکن چرخ غدارک کندینہ ایدہ جکی جورو زیان خاطرینہ کلدجکھ کوزندہ کی خواب خط آزادی اطفال مکتب کبی کلوب کیتہ دن پریشان اولورمش خواه و ناخواہ ترک قاط راحتناہ ایتدکدہ سیارہ مذہبن تعلیق کردن ادب ایلوب زانو نہادہ زیررحلہ مکتب اولدقدہ استعداد خداداد ایلہ ازمئہ قلیلہ دہ تعلم قرآن کریم ایدوب لسان فصاحتشانی نامحرم زبان ترکی اولان عروس لطافت مائوس عربی بہ آشنا اولدقدہ بدرندن تلمذونکاة شیرین عربیتدن تلمذ ایلوب والد ماجدی حاکم قدس شریف اولدقدہ قسام و بعد اتقضاء المدة عازم بیتاہ الحرام اولوب ادای فریضہ حجدن صکرہ ردیف قافلہ عودت اولوب اسلامبولہ کلدکرندہ دری زادہ مصطفی اقدی قلمیلہ یتش تاریخندہ داخل دفتر مدرسین و مطلیہ شادکام و کامین اولدقدہ اکثر ظرفای زمان و تاتار جق زادہ عبدہ منلا مرحوم کبی نادرہ دوران ایلہ طرح انجمن الفت و چلبی

زاده عاصم افندی وملاجق زاده اسحق افندی ونیلی زاده حمید افندی
واسعد زاده شریف افندی مانندی سوز ایهسی آدملردن تعلم قابله کی
مصاحبت ایدره رک مهذلان معجز انفا سنده نیجه بطفل میحادم تکلم پیدا
ایلیوب بابایی بروسه قاضیسی اولدقده چار وناچار احباسیله وداع وپدرینه
کتخدالق ایله اتباع ایدوب بر مدت محروسه بروسه اقامت وتکمیل
ناموس حکومت بعده جانب وطنه عودتنده اتفاق نفاق اتباعله پدرندن
بشقچه خانه اشترا ایلیوب دارقنوی دورانده ولی افندی وچلی زاده به
گاه دانشمند وگاه عرضحالی ومحکمه صغرای جهانده بعضاً حاکم بعضاً
دعواچی اوله رق قلت معاش موجب تلاش اولمغین استانه محاکمده
حکومت کاهیجه تحمل اقبال نیابت ایدرک ایکی یوز تاریخنده سلانیک
مولویتله تمیز بخت نیک و بد ایدوب . مفرد

ینه بو محکمه ده کاتب قام ازل
قسم سحنی الرزق علیاه یازار

تسلین مضبته قدردن اخراج وبرمقتضای حدت مزاج اهایلیله امتزاج
ایده میوب حتی پیشگاه محکمه ده واقع دول افرنجیه قونلوسلردن بر
فرنگ پدرنک هواداری اولان بر قاج . . . ایله ترتیب سباط ضیافت
وطبل وسورنا ایله آغاز آهنگ ایدوب جوار شریعته حرمت دکل بلکه
اهانت قصدیه آوازه ناقوس طرب بیغره یهودانی باصدیروب صدای
ارغنون ولوله انداز کنبد کردون اولدقده درعقب بر ناصح خوشمقال
ارسال وشو مضمونله افاده مافی البال اولمشکه دارالضیافه دولت علیه ده
ایلیچیلر مهمان وولایه وحکام « اکرموالضیف ولوکان کافراً، مألنه امثالاً »
انلره میزبان ایسه ده قاعده مسافرت صاحب خانیه متابعت اولوب سفیران
سلطنت سنیه اولکای اوروپاده کرما به به رخصت ایله عزیمت ایندکلری
جمله به معلوم ایکن کشور وسیعه الاکناف عثمانیه ده بیلدکلری کبی کشت
وکذاردن ماعدا عماد مهمانخانه دولت اولان شریعته عدم رعایت آداب

دوستی و محبت در دیدگاہ . مفرد

واعظ بزی تخویف ایله تشویبه دوشورمه
سن محکمہ روز جزادنی کلورسن

جواب ناصوابیله سفیر شریعتی رد و . مفرد

برکز اجلسون سرخم یوقه کیم باقار
فرمان عقله شخنه زهدک یساغنه

سربستیسبله آیین عیش و عشرتی محمد ایتدکلرنده طبع حمیت نبع قاضی
زمان ماءالغضب غیرت ایله فوران ایلوب شخنه وعس معرفتیه قطره
ناچیز شراب اولان وجود بدبودلرین حولی محکمہ به ریزان ایتدیروب
بیت . اول دولت دوروزه که اوله زائله
اغیاردن محافظه ایتک نه غائله

هرچه باد آبدیله کوتکلیجه دکنکلی مسافران بیت الحدود شریعتی بای
انداز ایدوب بروفق مرام اخذنار وانتقام ایلدکده ایلچیان افرنج هزار
مخت ورنج ایله عشرتکاهلرینه کلوب کوردیلرکه ناله کجان مبدل نعمات
الامان اوازه موسیقاره بدل فریاد وزار سرشک دیده ساقی شراب
واخکر پاره اکباد مسافرن کباب اولش باده شبانه احوال دماغ
مدمنلرینه اختلال ویرمکه سبوی بدبوی مشاوره لرین اورته به الوب
بیاله نوش ام الفساد اولدقلرنده وقوعات غریبه بی آستانه ده کی بیسوک
ایلچلرینه اخباره اتفاق و میان دولتینه شقاق براقمه داعیه سیله ضراعتامه
نفاقلرین علی جناح الاستیجال غلطیه ارسال ایلدیلر . ایلچیان چیان
عقرب طینتان قپو طرفته زهرافشان هذیان اولوب دادخواهانه اشتکایه
آغاز وهوادارلری اولان کلاب عوعوه آوازه دماز اولدقلرنده سرای
آصفیدن قهرلری باب ولی الحمی به تقدیم اولتوب شیخ الاسلام دری
زاده محمد عارف اقدمز مرحوم لازمه جبلت بنده پروری
کسی یاقدینی چراغ اوستنه پروانه کرک
مصرع حمیت انکیزبله منلای مومی الیهک طرفدارلغنده تجویز مسئله

قصور بیورمیوب تأدینه دکل کوشمانه جف القلم جواب یازوب حقا که
مسندینک حکمتی اجرا و او مستغرق دریای ندامتی ساحل سلامته اسرا
بیورمشلر ایکن دروغ فسدۀ ابنای زمانله شعله نفاق و تزویر فروغ
بولوب اوشمع بزم کرمدن نیجه کدرلر کورله عقله گلز ایدی . مفرد

ابنای زمان موجب ایقاظ فتندر
کهواره ده کی کودکنک شریسته تی

ماحصل کلام اهالی سلانیکک اختلاط قوم یهوددن ناشی قلوبلرنده
اولان رعب و خشیت و هراس و قعۀ حیرت انجرام ختامندن صکره
کتدیکه افزون اولوب کیمی ابراز هجت صداقت کیمی دعوی انتسابله
مفاخرت ایلیوب برسنۀ کامله بیغائله حکم و حکومت و غانماً و سالماً
عودت ایتدکده . مصراع

سحر کوردم نه شمع مجلس آرا وار نه پروانه

مفادنجه درنایاب کنجینۀ عرفان کسته تاروی عزله پریشان اولمش
وزمزمۀ « ذلک تقدیر العزیز العلیم » ایله کوشه کزین عزلت و منتظر الطاف
جناب رب عزت ایکن دهقان آسمان بیک ایکیوز درت مزرعسنه
تخم افشان اولدقده شیخ الاسلام حمیدی زاده افندی سوقیله ناظر
حبوبان ودانه چین خرمن ثوبات اولوب مجاناً عباداللهک اقوات یومیه سی
تحصیله صرف تقدینۀ غیرت و جناب روزی رسانک بر الای کوزی
طویمز قوللرینه خدمت ایلیوب بامقابله نان بروسه رتبه سی و مکۀ مکرمه
پایه سی احسان اولنوب اوسنبله کشتزار جریره کتدیکه سرافراز اولوب
ذات صداقتسات غیورانه مخصوص جاءنو ایجاد آتش زن خرمن
حساد اولوب مترصد افول شمس اقبال علما اولان حده فسدۀ رجال
نزد سلیم خانیده بسط مقدمۀ مقال ایدوب موکب هایون نصرتمقرون
برکشتی کوه نمون اولوب هر تقدیر ناخداسی روسجقلی حسن پاشا کی
مالک نکین بر آصف صاحب تمکین ایسه ده جوشش دریای عا کر

بیشمار ایله موکب جهاننداری موجخیز اولدقجه مصلحتگذاران روزکار
دوچار چار موجہ اضطراب اولدقلری محتاج بیان اولدینین اعلان
واردوی ظفریوی ملکداریده برلنکرلی آدمک وجودی درجه وجودیه
اولدینن آسان وبوامر جسیه کیچه جی زاده دعاچیلرینی استحسان
ایتملریله باپایه استانبول اردو قاضیلکیله دائره سلطنتدن تبعید وحبوبات
نظارتی علمدان برینه تبعید ایلدیلر . کچسونلر نصیبلرندن . مفرد

حك ایتدی نوك كزلکی كتاب دولتك

مجموعه ستانبول ایچنده نشانه می

دیهرک ترک حضور و حضر و تبه اسباب سفر ایلیوب . مفرد

بزداغیه وصلت ایله خاک ره اولدق

ای باد صبا لطف و مروت سکا قالدی

فریادیله ایکی قوناقی برایدرك سواری و پیاده یه اوزنکی پارلاده رقد داخل
معسکر هایون اولوب نرغ جاری وسائر مهمه غیرتکاریده حیت و کتاب
کتیبه دولت ایله حسن الفت ایدوب اردو رجالیله رکاب طاقی میاننده
مناقشه نکار خانه دولتك اسکی نقشی اولغین مقام تسلیده . مفرد

طوب آه انکاره بایدار اولز ینه

کشور جاهک نیجه سنکین حصارین کورمشز

یتنی کویان اوله جق همبازان سریه سردار اکرمندن فراوان اولوب انبان
مشاوره دوستانه لرنده موجود غدای تدبیرلری برابرایسه . بیت

قلم کجدل مرکب روسیه کتغد دورویبلم

کیمی ایتم اوشاهه عرضحالم یازمده محرم

نشیده سی خدشه فرمای خبر غیر تسمیری اولغین حتی بك ایله حقوق
سابقه نه منی اطوار اردوی هایونک یعنی برقاچ چورکچی وبورکچی
قالغلرندن مجتمع کتبه شعبده نمونک ملعبه صیاندن مسخره لق احوالی
مذاکره ایلیوب رجال آستانه دن اعانه امید خواجه نجیدین ایمان
و پنی حمید نام دیندن احسان امینندن داهی اولدینن بیان ایدوب

قلت چه خانه و ذخائر باعث هیجان عساکر اوله جنی ظاهر در . رأی حسن
 و تدبیر متحن اولدر که طویخانه بی کاغذخانه میره سی وجه خانه بی
 مجلس عشرت ذخیره سی خبره بی نقود اطفال خبره سی قیاسله پادشاهی
 اغفال ایدوب خانه لرنده خوشحال اولان یادکار لردن برقاچنک معیت
 موکب هایونه احضاریه پرتو غیرت ظل اللهی بدیدار اولوب یرلرینه
 کار کذار و حیثعار آدمکر کله جکی آشکاردر دیدکده حق سحر دل
 و رای پرده دن غافل ایکن بروجهله تنیب ایتیمو متبذ بالرای اولان
 دولتی باشلی باشه افاده مرام و قحط رجال ایله اچیلان موکب هایونی
 اعلام ایتدکده خواجکان فتن حیلته نک مقدمه احتیاطلری مدعانک
 عکسی متلزم اولوب اتهام دیگر ایله عزل و تکدیر و مدینه قونیه به
 اجلا و تسیر ایلدیلر . « اذا اراد الله انفاذ قضاء سلب عن ذوی العقول
 عقولهم » . بیت

حسن نیان و خطا مجلس شورامزده
 رأی مجنون کولر زبده تدبیر مزه

ما صدق مستزاد منظومه تدابیری اولدینی معلوم عقلای زمانه در . محل
 اعتراض کورلر کدنصره بابام دخی المدن قورتلمز - معترضه - ارباب
 بصیرته خفی دکدر که بر مدتدنبرو زبانه کش اشتعال اولان آتش فساد
 قطره ناچیز ایله وار ق کندینی چایر چایر یاقتدر . بیت

خواهشکر اوله راحته قید حیاتله
 تا عقد صلح ایتیمک کاشانله

نصیحتمدن غافل اوله کار آزموده لکه یاقیشماز . زیرا بولتیغه افرنجی
 عروق و اعصاب دولته سریان ایلدیکی زمانده طیب مداهن صفت
 نبض کیر اولوب مزاجه کوره شربت ویرمدن غیری دوا یوقدر .

مزاج عصری بکم ازیر ایلدم دیکله
 بی افندم اوت اوله در پاشام های های

مضمونیه عمل ایتمه نه کون ایچوندر . مفرد

تقدیرہ تعرضدن انک فرقیی واردر
 کیم ایلر ایسه کردش دورانه تعرض
 مصداقجه مسبب الاسبابك تاووك قضا بیکاننه قارشو طوره جق بومیدانده
 پہلوان یوقدر .

هجو انکعت شهادت برکف ترسا غریب
 مصرعی صفت انامل صداقتی اولان بیسک نظام دولت سعی مزلقه اقدامه
 ایغیله وارمه در . پادشاه نوجاه مانندماه هاله آغوش رجالی جایگاه ایدوب
 دنیایی کورمز ایکن لمعه ظلیتدن مستیر اولورم داعیه سی حماقت
 دکلدردنه در « اذا اراد الله شیئاً هیأ اسبابه » مفادشریفی بنیان مرصوص
 اتفاقلرینه متانت ایکن هدم بنای اراده خدایه چالشمه معمار عاقلک
 کاری دکلدرد . برطاقم خود پرسته ورای آینه ده کی زهری تفهیم بلاهت
 دکلدردنه در . باده منصب سه روزه ایله مست اولانلرک یوزلرینه کولوب
 خمور صبح انتقام اولدقلری هنکام اغلامق صورت نفاقدنه اتفاقدرد .
 بی اقدی سنده افرانک کی اچه لرینی قابوب مسلک مدارایه
 صاپوب بسلکاه میدانه کلوب قناره مکافاته قدمناه اولدقلرنده
 برتکمده سن اورسن اولزمی امر معروف نهی عن المنکر ایده جک
 سنی قالدک واریمدی جزای مایلیقنی چکه کیت . مصرع . کشینک کندینه
 ایتدیکنی عالم ایده مز . وقتا که معسرک هایوندن چیده سایبان حرکت

کیدر اولدم آبر دانهم یوللر کورندی

ترکیسیله اتراک رهگذاره خنده فرما اولوب

یار سرکش ینه اغیار مصر جورنده

عزنا دوستلرمز اویمدی تعبیرمه

صیحح لريله واویلا ایدرک مدینه قونیه یه وضع ستون بارگاه اقامت

جهان پیا اولورسه صاف مشربلر عجیب اولز

سکروحان مثال آب بر برده غریب اولز

مصداقجه وطن اصلیه سنده استراحت ایلوب . مفرد

روی زمین زبیر کی خائشان دین
محتاج شست و شوی دگر شد کجاست نوح

دعائی علاوه اوراد صبحگاه و . مفرد

از حدود شرق تا سرحد مغرب کفایت

قتل عامی آرزو دارم هلاکو خان کجاست

تسلیحی سر سبحة اذکار آم وواه ایدرک اون آی مقداری بیفوله نشین
عزالت بعده محروسه بروسه اقامته رخصت اولنوب بشماه مرورنده
استانه به عودت ایلوب خانه سنده آرام و دعای سلطنت سنیه ایله کذارنده
ایام اولوب بعضاً «من صمت نجاه کلام حکمت انجمنه اتباع کاهیجه جروب
و شتومن صادیده اسماع ایدرک نه حال ایسه کشتی اوقاتی اورجه بوجه
قوللانیرایدی» دری زاده افندی دفعه اولای مشیخدن صکره حمیدی
زاده اشارتیه طائف مطاف طائف اولدقده طائفة منافقیندن شمس الدین
افندی شیخ الاسلام زمانه تبریک تحریک یراعه اجلا رفتارنده

بر غزا ایندک که خشنود ایلدک پیغمبری

مصر علیه مداهنه ایلدیکی مشهور السنه حق کویان ایکن مشاو الیه طائفدن
عودت ایلدکده افندی مومی الیه شام شریف قاضیسی بولنوب . بیت

جهانه ایتدی سرایت اوکونه دام دروغ

که ایلدی غلبه صبح صدقه شام دروغ

معناسنی مؤید اولوب تفوه ایلدیکی مصر اعی بیچاره کیچه جی زاده به عزو
ایله کنیدی مذلقه قدمدن کذر و قرق سنه لک دوستنی افتاده چاه خطر
ایلدیکی مرحومدن او مولمازشی دکلدرد. تجاوزاه عن سیئانه . او میوه چین
نخل دروغک عرض ایلدیکی فوا که نفاق شیخ الاسلام مشارالیهک دماغنی
حلو المذاق ایلوب . مفرد

ینه شایسته در سلطانه انای جنس اوزره

تقدم ایلوب عنوان طراز امتیاز اولق

وعدنی لسان کوهر افشان دری زاده دن منکوش کوش جان ایلدکده

کنجینہ درونی مالا مال کوہر سرور اولوب ہیجان شوق و شادیدن عرف و اضافہ سیلہ رقص ایلدیکی فلک زہریہ ولولہ انداز اولان حوادئاتندردر صورت محرزہ نفاق ضمیر آینه نظیر دری زاده بی ژنک پذیر شقاق ایندکده میان رشتہ آمالندہ عقدہ بغض و عداوت جایکیر اولوب فک ایلک غضب ناخن پنجه مشیخته تأخیر ایشیدی. وقتا کہ دفعہ ثانیہ دہ رونق افزای مقام قنوی و زینتبخشای صدارت افتا اولدقلرنده او بیکنہک اجر و ثوابہ بدل تحصیل ایلدیکی پایہ لرین تزییل و مخرج معزولرلیله افطارہ دعوت اولنوب بین الاقران برقات دہا تریزیل اولنمش ایکن خانہ سندنہ اقامتہ مأمور و انتقطاع آمد شد احبا ایلہ محصور بیوردیلر.

بیت . نہ کلور وار نہ کیدر خانہ مہ غمدن غیر

یوق دل زاری سورار ریج ورمدن غیر

وردینہ اشتغال وقرہ چلبی زاده ذیلنی حبیحال ایدرک زاویہ یأس و محنتدہ نیجہ اربعین چیقاروب مرشد تکیہ کاه افتا اولان شیخ الاسلام اقدی چلبہ سی طولدیغنی بیلوب اسماسی یا نمدن حجرہ نشین اطلاق و پایہ لرین احسان ایلہ ہامہ تاج مفاخرتی محاذی چرخ نہ طباق بیور مشلرایدی . بیت

مابنا سازی ابنای زمان ساخته ایم

وسعت حوصلہ را مہر دہان ساخته ایم

مفرد

دلہ اوغرادیم دردہ بن بو عالمدہ

نہ بلبل اوغرادای نہ طوطی شکر گفتار

مضامینہ عقیدہ مسکی دہانہ مہر سکوت اولمش ایکن دلسان اراجیفنی حفظ ایتدیکنہ بناء، تعیری مسطور منشور تغیری اولہرق ثانیاً قونہ بہ اجلا ایلدیلر. ومن القرائب. سرحد ممالک اناطولی اولان قونہ کچی بعید محلہ دکل اسکدارہ کیتمکہ قدرتی اولمدینین اعلان و کلیولی حقندہ استحسان ایتمکلہ

ہان اولسوندہ اہ جنت اعلاہہ کوندرسون

دینار صرف و تحویلنی اراده و قاضی قریه سی اسکله نه پیاده سنی اماده
ایتمشلا ایکن

کرم کوردنجه ای باقی کدالردن رجا آرتار

نیازیله میشه زار سکه گاه دولته براسدی به مالک اولدیغنی دولته اخبار
ایتدکده اعداسی اولان رجال نقود بی شمار ایله خر جراهنه مدارایلدیلر:
دشمنانن پلنغه فتح ایتدم دیه رک محل مقاسنه عازم و فیابعد سکوت
ایتمکه جازم اولوب . بیت

زمان مجردم وصل یار اولور کیدرک
زمانه در بوزمستان بهار اولور کیدرک

امیدیه مدینه کلبولیده پانهاده آرام تموز ایکن نسیم فوزونجات وزان
وغنجه نشکفته اطلاق کل کبی نمایان اولوب استانبوله گکش ایدی . اوغندلیب
باغ دولت خار اغیار ایله مخاطبه ایدرک لب کلبرک تری چاک چاک سنان
لسان سفهای دوران اولمشکن ینه صبر ایله مزدی . علیه مایستحق دیه حکم
کلیور . بیک ایکوز اون ایکی سه سی بحسب التوبه صدر اناطولی حق
صریحی ایکن مادونی اولان دونه توجیه اولنغله ولی النعم ممتاز و عدم سبقی
انجاز ایدوب شمس الدین اقدی کسب فرو امتیاز ایلدی . علماً و عملاً
رجحانی اولدینی ظاهر ایکن مالتیه قوللغنده باش اسکی قوللرینه عمل
خان صیان کبی اناطولی پایه سی ویرلدیکی نام اولسون . مولانا ی حدیداللسان
تشکراً رومال خاکپای مفتی دوران اولدقده اظهار خشونت ایدوب
یلان یره یمین و آبدستز سر بزکین ایتمکه تحصیل اولنور منصب کمپایه بی
ایتمزدم اهلته توجیه اولندیغنه ممنونم دیه رک جناب فتوی مأبی مستغرق
بحیره حجاب ایدوب ایرتسی سه بلا طلب احسان بیورملریله اوستمدیده
اخوانی فائق اقران بیوردیلر .

صدر اناطولی به صالح اوذات ارچند

مصرعی سروری مؤرخك زاده طبیدر .

چراغ ابتدی بنی اما ولکن یاقدی یاندردی
 مألجه دائره دریه دن کورمدیکی مروت چکمدیکی زحمت قالمیوب کلبه
 احزانمز :

بردکانه یاییلور تابوت نخل سور ایله

ماصدقہ مظهر اولوب کاه لطف واحسان کاه جور فراوان ایله برزمان
 بیت السرور و آره لفته دارغموم و کدور اوله رق افاته آفات واضاعه
 اوقات اولتور ایکن دری زاده نک کوکب دری اقبالی مانند ماه نخب
 افتاده چاه انزال اولوب آفتاب چاه فتوی بیت عاشره کلدکده . بیت

قالدی واه طلبده خطر انشاء

ایدرز کوی مراده سفر انشاء

امیه لری مرآت امیدنده صورتما اولشکن ضیا پاشا دخی و یضی یوسف
 کالشمع مجلس الصدر و مضمونیه پرتوانداز صدر صدارت وشعشه بخش
 مند وکالت اولدقده . مفرد

بچر خورشید کچه شعله فکر میتفادن

گذرکاه خیالی شویله تنک و تاردرسنز

مألندن مظلم اولان خانه درونی دیده افتابدن روشن اولوب . نظم

ای نظام آور احوال جهان خوش کلدک

ای صفا بخش دل غصه کشان خوش کلدک

لاله وش داغ غم حسرت ایدک چوقدندر

ای کشایش ده کلزار زمان خوش کلدک

عالی فیض قدومک ایله احیا ابتدک

صانکه عود ایله ی عمر گذران خوش کلدک

صدره کلدک کلهی رنج و کدر کیندی کیدر

دهره اولمک ته عجب فیض رسان خوش کلدک

تهنیه سیله استقبال و اوشمع بزم عنایتدن اناره قدیل اقبال ایتدکده بر

پرتولی قاضی عسکرک ایتمیوب قامت استحقاقه خلعت پایه روم ایلی
تنسیب کرده صدر عالی اولاد قدمه . مفرد

بن قولفکله فخر ایدرم پایه ایتمم
ای مفخر کرای صدور زمانه تک

مداهنه سیمله استغنا اولمش ایکن باخط هایون رتبه مزبورده ایله اقراتی
دلخون ایلیدی . مدیحه ضیایه دائره مزده شو مرتبه به رسیده اولدیکه صریر
باب خانه مز یوسف پاشا یوسف پاشا دیه رک اواز ایدردی . حتی برکون
شکرچیده نوال اقبال اولان دولتی طوطی شیرین مقال آسا آصف
ابن ضیایه اسنادی موجب کلال اوله جق مرتبه ثنایه اغاز ایلدکده بلبل
خوش الحان کلستان ظرافت بیقرای خوش صحبت بزم لطافت یکه تاز
میدان عرفان شهوار ساحة ازغان چلبی زاده حفیدی زین العابدین افندی
کمال غضندن علی طریق الهزل قلبی صدا ایله (ایده الله) اوازه سنی زیور
برده کوش مجلسیان ایتمکده دردمند کیچه جی زاده مبهوت اولوب زینی
افندی مجلسنده اولدقجه سکون ایدردی . الحاصل حن یوسف کلشن
صدارت ایله کل حدیقه صداقت کلستان دولتده همبوی و رنگ اولوب

شه سلیم آجندی مصر ایچون سفری ۱۲۱۳

آواننده یکدیگره معین اوله رق ترتیب مهمه سفریه ده رجال دولت ایله
یچاییچ معاندت و مشاوره لرده کوزینه کدیردکیله خصومت ایدرک باخصوص
حضور هایونده بهادرانه حرکت ایله نظام جدید متحنه به اطاله زبان
اعتراض ایتمکده مولانا تک کلام صدق انجاهی جانه یقین والتفات قرین
ایتمکده شایسته اولدیفی ماهم قلب پادشاه الهامی مخلص اولدقده

سویله افندی سویله تک حق بدکده در

مصر عیله هزلأ و جدأ تلطیف بیسورد قلزنده اوسرخوش بادة تلطف
قطره پاش رشحات اولوب اوکنه کنه عریض وعمیق تعریض ایلیوب
ستمیدکان رجال بر لازمه وقت و حال بی قیل وقال دفع مجلس مقال

ایلدیلر۔ مولانای مزبور تریمان مغرور کبی صدر اعظم ایله تعاضد ایلوب
خلافدارانندن اولدنجہ انتقام المشکن سہسالار مشار الہ کریہ جنین ام
دنیاپی شحہ سیوفله خندہ بہ تحویل ایچون شمیر بند عزیزمت اولدقدہ

بریرہ جمع اولہلم خاطر ی ویرانلر ایله
زار زار آغلاشم دیدہ کریانلر ایله

مضمون رقت انکیزی ایله سردار غیرتشماری تشییع . نظم

عاشقانک بد اغیارہ براقدک کیتدک
کل خاطر لرین خارہ براقدک کیتدک
التجا ایتمش ایدک سایہ کہ مانند سپر
افتراقک بزی نارہ براقدک کیتدک

سرسکیله مژہ دیدہ حسرتی تلمیع ایلیوب . بیت

قدہ عزم ایلر ایسہک عون خدا یارک اولہ
حضرت حضر نبی کافله سالارک اولہ

ادعیہ سنی بر اورده درگاه اجابت پناه ایلدکده یلکن حیزیلہ زورق اقبالی
قوللایوب موج فوج اعدایہ اورصہ الایاندا ایدرک صدارتی تکمیل
ایلیوب عالم ایله غوغا قوری دعوی اولدیفن بیلوب ویرانسرای جهانک
تعمیری دکل اوتوردیفنی خانہ نک تجدیدی ملاحظہ سندن یوز زراع بعید
اولوب کساکش مخاطبہ اغیار دکل یارانسلہ مکالمہ دن فتور کلش
ایکن رصدین اخذ نار عداوت اولان چلیله نازکانه ادا ایله حرف
اندازلق و تزد سلیم خانیده غمازلق ایدرلر ایدی . غمزو تفاقلرینک
مکافاتی اولیا اتخاذا ایتدکری اقدیلردن کوردیلر . نتیجہ کلام احوال
عالم کیتدکجه دیگر کون و صدمات دهر دون افزون اولوب اوصداقتکار
عاقبت پنه اوله دن غیر ی چاره اولیوب . مفرد

جسم زارمدن اوصاندم واریم مقبرہ یه
کیده یم روح کبی قننی جسده غمیز

نتی . مفرد

دشت عالم سبزه زار از جوش انمی گفته است
 میکنم بال از زمره میبزم زین تنک جا
 عزیزمیتله او ضرغام کنام اجتسار پنجه پلنک حمایه کرفنار اولوب . مفرد
 سرشکله سواد آهمی مزاج ایله ای نقاش
 مزارم طاشنه یاز سرنوشم داستان قالسون
 وصیتی مامکشان ارتحالنه تفهیم واو آزرده خار اغیار اولان کل پزمرده
 حیاتی کلچین ریاض جته تسلیم ایلدی . بیت
 اونلاز یاره آجدی تیغ غیرت جسم زارمدن
 قتیل داغ همت ایلسون خاک مزارمدن
 اشتکالریله داغدار اولان وجود مقش عورت بازارنده جانبازیه جامع
 شریفی مزارستانده قدمهاده کهواره اجل قیلدی . نوره تعالی مرقده .
 تعیین سال موته لفظ « درینغ » ۱۲۱۴ احزن التواریخ اولوب فرزند
 درمندن صدوری رقت افزای قلوب ایسام و کریمه فرمای دیده انام
 اولشدر .

صالح افندی کوچدی اولسون جنازه داخل

مصراع تاریخی خامه مامی جامه فقیرک مسوده سیدر . مرحوم و مبرور
 جری وجسور عاقل وغیور مدیر امور صادق دولت معین سلطنت
 غوغاسی نظام عالم دعواسی اعانه امم بر مرد غیرت شمار و حینکار ایدی .
 حکایه - بر کون پدر پسر پرورم کمال شفقتله یتیمه نگاه و کاه بیگاه
 کریمه وآه ایدوب سبب حزن و ملال و بادی اساله سرشک سیال
 سؤال اولنده . رباعی

ای مت سه روزه دولت پاپهوا
 نخوتله شیشوب عجب قیاردک اما
 مانند غم سنی بومسل کهده
 اولر شیشور صویغه سلاخ قفا

نصایحی کیجه کچن سه بختان روزکار برورطه هولناکه کرفنار اوله جقلمی

آشکار اولمغین شوکا فریاد ایدر میکہ نیجہ بیکنام انلرک آتشنہ یانوب
محو وتباہ و مرده و زندہ لرندن عالم روگردان ولی نعمت عالمیان اولان
پادشاه عتقا مشرب دوران عاقبت قفس نشین ہجران اولسہ کرکدر
جناب رب المالین معین دولت و دین و سنی دخی سلطنت سنہ علندن
امین ایلیہ آمین دیو ختم کلام ایلدی .

تاریخ مجوہر

باری ایدوب موفق بولدی ختامی دوحہ

۱۲۲۶

کچہ جی زادہ

عزت منلا

کچہ جی زادہ عزت منلانک پدري صالح افندی حقندہ یازمش اولدینی اشبو
ترجمہ حال ، مرحومک احفادنن وانجمنز اعضاسندن رشاد فواد بک افندی
طرفندن انجمنزہ ہدیہ ایلمشدر . مشار الیہ رشاد بک افندی مقالہ مذکورہ یی
سدر اسبق سعید پاشا مرحومہ برای مطالعہ کوندرمش وسعید پاشا طرفندن
بیان مطالعہ یی حاوی کوندربیلن مکتوبی دہ حفظ ایتمش اولدقلرنن عزت منلا
مرحومک قدرت انشاسنی وتاریخندہ ایفا ایلدیکی وظیفہ یی تصویر ایدن مقالہ
مذکورہ یی نامنک رحمتلہ یادینہ وسیلہ اولیق اوزرہ درج ایلدیکمز کی سعید
پاشا مرحومک مکتوبی دہ بروجہ آتی نشر ایلیورز:

ویینک توبہ نامہ نی ، وجدالجد الامجدلری صالح ملانک ترجمہ
حالی احسان آمشکز . مطالعہ ایلدم . توبہ نامہ یہ بر مؤاخذہ نامہ
یازلمشدر . برکون تشرف میسر اولورسہ اوقونور . مؤاخذاتہ بورادہ
بر مثال کوسترہ یم :

صاحب توبہ نبی نوعنک کندینسہ مددرس اولہ میہ جفہ قانع اولوب
ابواب مخلوقدن انصرافہ ، درکاہ غفرانپنامہ ظالقدہ اعتکافہ قرار ویریور .

بوحیده استغانه لره ساعی . اما یم عقاب ایله نه سوبلدیکنی بیلیمور .
از جمله :

کچدی عمرم هوس زلف معتبرده بنم قالدی عظم کره کا کل دلبرده بنم
دیمش که بر طرفدن مستغفر دیگر طرفدن عقال عقلی حالا سفاهتمده
بیجیده اولدیفی مقرر . شو اقرار تاویل اولندقجه تا بک توبه ده تردینه
حکم اولنور . کله لم ترجمه یه : جد بزر کوارلری عزت ملانک قدرت
علمیه نظمنه دیوانی برهاندر . لیکن نژده مرتبه اقدارینه واقف دکدم .
چونکه او بولده بر اثرینی کورماشدم . والدی ایچون قلمه آلدیفی ترجمه
حال حل اشکال ایلدی . یعنی مرحومک نظم ونثری بر بردن اعلا اولدیفی
آکلاشدی . تعیرات لطیف ، جمله ل منتق ، هیچ بر یرنده اثر تقلید
یوق ، کافه سی منشینک بدایع قریحه سی . کتابتک سلسله آهینی قیرمق ،
سجع وقافیه قوللانماق طرفدارانندن بولفسیدم یازیلر کزده عزت منلایه
تقلید بیورلمنی توصیه ایدردم . جدالجد سامیلری صالح ملا سلانیک
حاکمی ایکن - بر قونسوس اوغنی ورفیق لری سرای قاضی جوارنده
نغمه سرا اولدق لری ایچون - لیللاً اقامت کاهلرندن اخراج و نژدینه احضار
ایده رک محکمه حولیسنده دو کدیرمش ایمش . بووقه یه متعلق فقره یی
او قودینمده بک کولدم . حاکم عرفی معامله لره تصدی ایدیور ، مرجع
او حاکمه تصحب ایلور ، باب آصفی ده ایلچیلرک شکایاتی سامعه اعتباره
المیور . بوماده لرتاریخ نقطه نظرندن سزای دقتدر . ترجمه حاکم ادبیاتجه
مؤاخذة قبول ایدن محلی ده « دول افرنجیه قونسولسلرندن بر فرنک
بدرنک هواداری بر قاچ ... ایله ترتیب سباط ضیافت الخ ، جمله سنده کی
فرنک لفظنی تسجیع ایچون عزت ملانک بیچاره لری اغیر برفضیحه ایله
تفضیح ایتمیدر . مجرد مزاجه خدمت ایچون بر معصومی فصل ایتمکله
شوتریف بیننده برفرق بولیور میسکز ؟ - ملاحظه مده مخطی دکلمه -
فرق غرض برنده شخصه ، دیگرنده سجع خدمتدن عبارت . مثله نک

جہت حکمیہ سی ایہ مهم . صالح ملا ایلہ فواد پاشا نسللاً شجره واحده دن منشعب ، ایکیدہ حس حیدہ متحد ، لکن وظیفہ حبتک شکل اداسندہ اختلاف ایشلر . بری ضرب عصای شدتی ، دیکری ضرب نطق سیاستی ایلہ اووظیفہ سی ایشلر . دیمک کہ انسانلرک افعال و حیاتی منسوب اولدقلری انسالک استعدادانہ نسبت ایشمکن ایہ مشاهدہ ایتدکری شرائط اجتماعیه (Condition sociale) وسائرہ (instruction et éducation) تأثیرانہ حمل ایلک دها صحیح اوله جق . عزیزم ! یازہ جق بر شی قالدی . غلط حس و غلط بصر کبی غلط حافظہ و ار . کچنکی ورقبارہ دہ :

قلی باعث امن ملت سیغنی تجربہ قلدی دولت

بیٹی عزت ملایہ اسادا ایشم . بو بیت ایہ منیف قدیمکدر . عزت ملانککی :
 فقرا سایہ عدلندہ اولوب آسودہ دیہ لر باش آجوب بیک بناسون بویله وزیر
 بیٹی درکہ بر وزیر معاصر حقندہ انشادا ایتدیکی قصیدہ ارکاندندر . کامل
 پاشا فواد پاشایہ اولان مکتوبندہ ہم منیفک ہم عزت ملانک بیتلرینی
 اقتباساً درج ایدہ رک کچندہ حکایہ ایتدیکم کبی جد سامیلرینک بر الشام
 اجرا آتہ والدی نشیدہ سیلہ دہ شناخوان اولمشدی . توبہ نامہ یاخود
 مجموعہ اطادہ اولندی ، و دوحه المحامدی ترجمه الوالدہ مستسخه ویرلدی ،
 باقی محبت .

سعید